Nº 2015

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,90; voor de buitensteden ƒ 6,90; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz., FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 8 DECEMBER.

AMSTERDAM, 7 December.

Gisteren heeft de Kamer hoofdstuk VII, (ministerie van R. K. Eeredienst), in behandeling genomen. De diskussie begon met eene redevoering van den heer minister Lightenvelt, die, wij weten niet waarom, de afgeloopene beraadslagingen daags te voren gehouden, over het behoud der ministeriën van eeredienst, op nieuw heeft geopend. De redevoering hadde beter in de vorige zitting hare plaats gevonden, maar blijft desniettemin belangrijk. De begaafde spreker heeft van zijn standpunt de quæstie der departementen van Eeredienst ontvouwd. Hij gaat uit van het beginsel, dat er bij ons geene absolute scheiding van Kerk en Staat is, en dat de Grondwet die ook niet wil. Integendeel; de Grondwet heeft betrekkingen tusschen Kerk en Staat voorgeschreven, die tot beider voordeel strekken. De godsdienst wordt beschermd door den Staat, de Staat wordt gesteund door de Kerk. Die betrekkingen zijn niet slechts velerlei, maar daarenboven nog van een bijzonder, teederen aard. De politieke persoon, die ze te behandelen heeft, moet bekend zijn, met de eigenaardigheid en de behoeften van het kerkgenootschap, wil hij eene goede verstandhouding tusschen Staat en Kerk, en tusschen verschillende kerkgenootschappen bevorderen. De minister toont diensvolgens aan, dat de departementen van Eeredienst geen *sinécures* zijn, zoo als de spreker uit Breda had beweerd, maar dat de daaraan verbondene werkzaamheden veelvuldiger en van wijder omvang zijn dan men zich welligt verbeeldt. Hij meent, [illegible] in ons land welligt hadden kunnen worden [illegible] als de aangelegenheden van de departementen van Eeredienst niet als bijzaken waren behandeld. Hij acht dat het aan de zorg, die hij aan de behandeling der kerkelijke aangelegenheden heeft kunnen wijden, te danken is, dat zij geregeld zijn kunnen worden, dat er verstandhouding heeft kunnen plaats hebben tusschen den Staat en het R. K. kerkgenootschap, met inachtneming van de zelfstandigheid en de waardigheid van den Staat.

Het doet ons leed, dat de minister te dezer gelegenheid eene persoonlijke quæstie heeft gemeend te moeten bespreken. De heer Storm heeft over eenige jaren en in andere omstandigheden gezegd, »dat hij liever een half Protestant, dan een zoogenaamden Katholiek met bijoogmerken aan het hoofd van de zaken voor de Kath. Eeredienst geplaatst zag." De minister erkent wel, dat de heer Storm niet hem daarmee op het oog heeft gehad, maar beweert dat toch anderen dit op hem hebben toegepast. Daarom werpt hij elken blaam verre van zich en eindigt met de verklaring, dat in zijn oog een Katholiek met bijoogmerken niet alleen niet is een eerlijk staatsman, maar zelfs geen eerlijk mensch en burger.

Om bij dit incident te blijven, melden wij, dat de heer Storm zich gehaast heeft, den verkeerden indruk van dat gezegde weg te nemen. Hij zegt dat het jaren lang geleden is dat hij die woorden bezigde, toen naast hem zat een geacht medelid, dat over protestantsche Eeredienst ten naastenbij hetzelfde had gezegd. Daarbij was of kon niet zijn gedoeld op den heer Lightenvelt; hij betreurt het dat de minister aanleiding heeft gevonden om die woorden te releveeren.

De minister antwoordt, dat hij ze alleen gereleveerd heeft, omdat anderen ze op hem toepasselijk hadden gemaakt.

Wat ons betreft, wij verklaren niet te weten dat zulks ooit door iemand is geschied. Mogte het gebeurd zijn, het ware eene groote onregtvaardigheid. Gaarne toch bereidigen wij op hoogeh prijs te stellen de diensten door den heer Lightenvelt, niet slechts gedurende de jongste maanden, maar gedurende zijne geheele publieke loopbaan, met evenveel talent als zelfstandigheid en onafhankelijkheid, voortdurend bewezen. Zoo iemand, dan meenen wij dat ook de heer Lightenvelt aanspraak heeft op de dankbaarheid zijner katholieke landgenooten.

De heer van Eck bestrijdt de noodzakelijkheid van het voortbestaan der departementen van Eeredienst en vraagt volledige openbaarmaking van de katholieke kerkregeling en de stukken daartoe betrekkelijk. Hij doet zulks vooral ook, omdat daardoor zou kunnen worden opgehelderd de vraag of het ministerie van die organizatie eenige voorafgaande kennis heeft gehad.

Ook de heer Schimmelpenninck van der Oye, die niet gelooft, dat men op den duur, het behoud der departementen van Eeredienst zal noodig achten, verlangt ophelderingen omtrent het *avis préalable.*

Naar aanleiding daarvan, is de heer Lightenvelt — na eerst te hebben medegedeeld, dat hij zich met de Bisschoppen heeft kunnen verstaan, omtrent de harde kerkelijke wet, ten gevolge waarvan zij bij koninklijk besluit van 3 Nov. jl. zijn erkend — in eene uitvoerige ontvouwing getreden van 'tgeen hem omtrent het *avis préalable* bekend is. Dat het gegeven is, is niet geregtelijk te bewijzen, zegt hij, maar zoo hij als *jury* in deze zaak moest zitten, dan zou hij op zijne eer en geweten verklaren, dat de mededeeling in substantie gedaan is aan een of meer der vorige ministers, zij het dan in meer of min vormelijken zin.

Die verklaring van den heer Lightenveld, die hij toelicht met hetgeen hem daarvan is bekend geworden, lokt eene diskussie uit, waarin eerst de heer Thorbecke, vervolgens de heer van Bosse en eindelijk de heer Strens optreden. Wij zijn niet in staat, uit het weinige dat voor ons ligt, met naauwkeurigheid op te maken, tot hoe ver de ontkenning gaat van hetgeen door den minister is aangevoerd. De heer Strens is bepaaldelijk zoo ver gegaan, dat hij van laster spreekt voor wie iets anders zal zeggen, dan hij heeft goedgevonden te verklaren.

Er is hier eene [illegible] van [illegible] der gisteren gegevene verklaringen noodig zijn, om een gegrond oordeel te kunnen opmaken. Uit dien hoofde zien wij ons tot ons leedwezen verpligt ons te onthouden, zoo wel van het geven van verslag dezer diskussie, als van het uiten onzer meening daaromtrent. Wij zullen daartoe moeten afwachten de bijbladen van de *Staats-Courant.*

Wij ontvangen zoo even van onzen gewonen korrespondent een zeer uitvoerig verslag van de zitting van gisteren. Wij zijn daardoor in staat gesteld om niet op de *Bijbladen* moeten te wachten. Wij zullen alzoo reeds in het Nommer van morgen verslag en beoordeeling kunnen opmaken.

Wanneer er van de Kerk in het groothertogdom Baden sprake was, dan voelden, in de laatste jaren, hare trouwe zonen zich pijnlijk aangedaan. Waar het aan lag, wisten de minsten; dit echter was van algemeene bekendheid, dat, ofschoon de tachtigjarige grijsaart, aan wiens leiding de zorg over het diocees van Freiburg was toevertrouwd, een der uitstekendste prelaten van Duitschland was en het groothertogdom Baden, onder de priesters en onder de leeken, vele uitstekende mannen telde — onder de leeken bijv. een Dr. Buss, de ontwerper der *Pius-Vereine*, de schrijver van vele onschatbare werken, een der voortreffelijkste Katholieken van geheel Duitschland — dit echter, zeggen wij, was van algemeene bekendheid, dat, des ondanks, de toestand der Kerk in het groothertogdom Baden allerbetreurenswaardigst en dat zij aldaar met de uiterste gevaren bedreigd was. Om zich van den omvang van die gevaren eenig denkbeeld te maken, zij het genoeg dit in herinnering te brengen, dat, reeds voor twintig jaren door een lid van het toenmalig Badensch ministerie, bij eene plegtige gelegenheid, dit geprofeteerd werd: *Binnen twintig jaren is gansch Baden protestantsch!* De waarschijnlijkheid van deze profecy werd naauwelijks betwijfeld. Daar moest veel voorafgegaan en gebeurd zijn, om de vervulling dier profecy waarschijnlijk te maken; om waarschijnlijk te maken, dat, terwijl het Protestantismus sinds tweehonderd jaren overal achteruit is gegaan, de geheele, grootendeels katholieke, bevolking van een land ten afval van de Kerk zou kunnen komen.

Wat er dan aan het uitbrengen dier profecy vooraf was gegaan? wat er dan in de laatste twintig jaren al verder gebeurd was? Voor onze lezers is het onnoodig dit in het breede te herdenken. Te midden der April-beroering, toen men de toch reeds zoo verbijsterde geesten van vele Protestanten tot nog hoogere verveering zocht op te zweepen, door allerlei valsche voorstellingen van hetgeen in de kerkelijke provincie van den Boven-Rijn voorviel, toen schreven wij een uitvoerig artikel, waarin wij met de meest mogelijke hartstogteloosheid den stand der quæstie aangaven. Nog onlangs, daarenboven, deelden wij in zijn geheel mede den bewonderenswaardigen herderlijken brief, die u zoo geheel verplaatst in de eerste tijden van het Christendom, en aan vriend en vijand eerbied afdwingt, van Mgr. Herman von Vicari, Aartsbisschop van Freiburg. In dien brief geeft de hoogwaardige Kerkvoogd een beknopt en duidelijk overzigt van al hetgeen, in de laatste vijftig jaren, aan de Kerk in het Badensche, van de zijde van de zich opvolgende bureaukratiën, ten deel is gevallen; en zoo meenen wij het dan ook overbodig te mogen achten, andermaal alle feiten op te sommen, waarin de absolutistische neigingen van de Badensche regering zich uitgedrukt hebben. Een enkel woord, desniettemin, ter karakterizeering van den staat, waartoe de Bruid van Christus in het bedoelde land verlaagd was; opdat een elk, hij zij Protestant of Katholiek, die niet wil dat de godsdienst in den Staat opga en dat de eerste de slavin zij van den alvermogenden Staat, met ons hulde brenge aan het moedig en roemrijk gedrag van Mgr. van Freiburg, wiens krachtige daad paal en perk heeft gesteld aan de willekeur en de aanmatigingen der tijdelijke [illegible] der konservatieve [illegible] door [illegible] gewaardeerd te geworden.

Dat groothertogdom dan, dat op dit oogenblik aller aandacht tot zich trekt, heeft een bestaan van nog naauwelijks vijftig jaren. Verreweg het grootste gedeelte van zijne bevolking is katholiek; zijn gebieder echter is protestantsch. Daar volgde uit dat in de konstitutieve akte van het groothertogdom eene zeer duidelijke verklaring moest opgenomen worden betreffende de regten der Kerk; en dat de groothertog, die van niets tot iets kwam, aanvankelijk gaarne wilde toegeven, dat aan de Kerk het volle genot van hare regten ten eeuwigen dage verzekerd werd, zal niemand verwonderen. Doch tusschen die verzekeringen, al zijn zij vaak door eeden bevestigd, en hare verwezenlijking, ligt dikwijls, helaas! een afgrond; en dit was ook het geval in het Badensche. De Kerk had daar voor zich, behalve haar goddelijk en onvervreemdbaar regt, hare door de Grondwet gewaarborgde en door den groothertog bezworene regten; in weerwil daarvan werden, bijna van stonde af, al hare regten geloochend en met voeten getreden en dreef men, *via facti*, tegen de Kerk het beginsel door, dat alle regten zamengevat zijn in het souvereine regt des vorsten en dat niemand eenig regt had, dan in zooverre het door hem geschonken was. Vandaar een dagelijksch ingrijpen in de regten der Kerk, eene verwarring en mengeling van alle verhoudingen, eene ontzedelijking van een aanzienlijk deel der bevolking, met een woord, een staat van anarchie, die zich naauwelijks beschrijven laat. Tot die hoogte was het kwaad gestegen, dat, ten jare 1827, de groothertog-zelf zich tot den H. Vader wendde met de bede, dat het hem behagen mogt daaraan, door een konkordaat, een einde te maken.

Het behoeft niet gezegd, dat de H. Vader niets haastigers te doen had dan aan dien wensch gehoor te verleenen. Tallooze malen was reeds van zijne bezorgdheid voor dat fel geteisterde gedeelte zijner kudde, dat in 't wereldlijke onder den scepter van den groothertog van Baden stond, gebleken: de Paus zou dan eindelijk het geluk hebben den dageraad van een beteren dag voor dat land te zien aanbreken! Een geruime tijd wordt in onderhandelingen besteed; ten laatste komen zij, ten jare 1830, tot een rezultaat en vaardigt de H. Vader eene Bulle uit, waarin de belangen der Kerk in Baden geregeld worden en uitdrukkelijk voorkomt, dat aan de Kerk het volle genot van haar kanoniek regt verzekerd is. Men lette wel op, dat deze Bulle, alvorens uitgevaar-

digd te worden, de volkomene goedkeuring van den groothertog verkregen had!

En hoe gedraagt zich echter de bureaukratie van het oogenblik dat de Bulle openbaar is gemaakt? Als een booze en trouwlooze vervolgster der Kerk! Van de, in de met 's hertogs goedkeuring uitgevaardigde Bulle, omschrevene regten der Kerk wil zij niets weten, en, ten schande van woord en eed, gaat men voort de Kerk te behandelen als de slaafsche afhankelijke van zoogenaamde absolute souvereiniteits regten. Men benoemt een kerkeraad, waar alle *kerkelijke* aangelegenheden beslist worden, men stelt de dienstdoende geestelijken af en aan, men verklaart zich tot direkteur der seminarien en bepaalt wie tot de priesterwijding zal toegelaten worden, men regelt de kerkelijke feesten; met een woord, de regering, niet de Bisschop, de regering, de protestantsche regering, die, welligt, onder het oogpunt der zedelijkheid, weinig aanbevelenswaardiger was dan eene harer voorgangers, die, om geld te krijgen en maitressen te kunnen onderhouden, volgens Menzel, hare mannelijke onderdanen, als soldaten, aan Amerika verkocht, zij, niet de Bisschop, is het hoofd der Katholieke Kerk in Baden! Kan het nog iemand verwonderen, dat, onder zulke omstandigheden, met grond kon gezegd worden, dat binnen twintig jaren geheel Baden protestantsch zou zijn?

Intusschen gingen de Bisschoppen der kerkelijke provincie van den Bovenrhijn — want in Hessen-Darmstadt, Keur-Hessen, Nassau en Wurtemberg was het niet veel beter gesteld dan in Baden — voort zich bitter bij hunne respektieve regeringen te beklagen wegens haar woordbreukig gedrag en wegens den verfoeijelijken strijd, welken zij, in spijt der heiligste regten, tegen de Kerk voerden. 't Was echter alles te vergeefs! Klagt volgde op klagt, bede op bede: de betrokkene regeringen bleven, tegen alle regt in, volhouden, dat de staatsmagt de eenige bron was van de kerkelijke magt, en dat de Bisschoppen slechts zooveel magt mogten uitoefenen, als de staatsmagt vergunnen wilde. In steeds bestemder en bitser bewoordingen werd deze eisch in de laatste maanden tegen de Bisschoppen geformuleerd, door de vorsten, die, ten jare 1848, het diepst voor de revolutie gebogen hadden en het herstel van hunne troonen vooral aan de Bisschoppen verschuldigd zijn; langer echter mogt dat niet duren, of de Bisschoppen zouden opgehouden hebben Bisschoppen te zijn en het was met het geloof in de aan hunne zorg toevertrouwde dioceesen gedaan geweest. En zoo dan ook moest, na vruchtelooze onderhandelingen, en nadat Hij-zelf onder de kontrôle was gesteld van een politie-kommissaris, de Aartsbisschop er toe komen eene daad te stellen van autoriteit, waaruit bleek, dat hij niet langer, na vijf en twintigjarig wachten, verstoken wilde blijven van de regten aan de Kerk verzekerd bij eene Bulle, die, alvorens uitgevaardigd te worden, de goedkeuring des groothertogs verkregen had.

Wat daarop gevolgd is, behoeft niet herdacht te worden. Twee honderd priesters zijn naar de kerkers gesleept en allen gaan gebukt onder verachtelijke geldboeten. Hoe die strijdvoering eindigen zal, is niet moeijelijk te voorspellen; wij komen daar morgen op terug. Dit intusschen zal wel voor al onze lezers, na het voorafgaande, vast staan, dat in Baden het Regt is aan de zijde van den vereerenswaardigen Kerkvoogd, Mgr. van Vicari, en dat Hij welligt voor Christus, den Heer der Kerk, zich niet had kunnen verantwoorden, indien hij anders gehandeld had dan hij gehandeld heeft.

Heden werd in de kerk van den H. Joannes en de H. Ursula op het Begijnhof eene plegtige zielenmis opgedragen, voor de overledene werkende leden, weldoeners van en alle begravenen door het Genootschap van Barmhartigheid. De Zeer Eerw. Heer Pastoor Steins Bisschop, bestuurder des genootschaps, verrigtte zelf de H. Dienst, bijgestaan door vier andere HH. Geestelijken.

De predikatie, bij die gelegenheid gehouden, werd uitgesproken door den Zeer Eerw. Heer Eckerich. Zijn Eerw. schetste in het kort doch op treffende wijze den grond en het nut, dat dit liefdewerk voor levenden en overledenen bevat, en eindigde met eene aanmoediging tot deelneming aan dit genootschap.

De gaz fabrijk van de heeren Cossas en Comp., eerst kortelings te Tilburg daargesteld, heeft, na met vele moeielijkheden te hebben gewersteld, voorledene week de eerste proeven van *verlichting* gegeven; deze herhaalde proefnemingen zijn allerverrassendst uitgevallen, en hebben de gespannen verwachting der ingezetenen, vooral van die der heeren fabriekanten deelnemers, verre overtroffen.

Het gaz van genoemde firma verdient alle aanbeveling en navolging voor die plaatsen, welke een bijzonder heldere en goedkoope verlichting verlangen. Voor Tilburg althans is het bewezen, dat dit gaz door zijne voordeelen en goede hoedanigheden, verreweg boven het kolen-gaz te verkiezen is.

Bij de plaatselijke cholera-kommissie alhier is op 6 December aangegeven *geene* lijder.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt ... is op 5 December aangegeven:

Z. M. heeft 1° aan Mr. A. J. C. Maas Geesteranus, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als regter in de arrondissements-regtbank te Alkmaar, en 2° goedgevonden in de 1ste afdeeling van het 1ste schooldistrikt van Noordbrabant bij kontinuatie tot schoolopziener te benoemen den heer Jhr. Mr. J. B. J. A. J. M. Verheijen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 December. De tijdingen van het oorlogstooneel blijven bij voortduring van alle belangrijkheid ontbloot, zoo van wege hare onzekerheid als met betrekking tot het verwarde en tot niets bepaalds leidende der verschillende opgaven.

In Polen gaat men voort met de ligtingen te heffen; al de reserven worden opgeroepen. Een *dagblad van Breslau* verzekert zelfs dat men kinderen van 10 à 12 jaren aan hunne ouders ontscheurd, om ze op de militaire scholen te plaatsen.

— Mgr. Sacconi, Aartsbisschop van Nicea en Nuntius van den Heiligen Stoel bij het hof van Frankrijk, is den 4 dezer te Parijs aangekomen.

— Namink Pacha, minister van Koophandel te Konstantinopel, is aan den Keizer voorgesteld door Z. E. Vely-Pacha, gezant der verhevene Porte.

— De *Spectateur* van Dyon heeft eene inschrijving geopend voor het episkopaat en de geestelijkheid die in de departementen van den Boven Rijn door de regeringen worden vervolgd.

De leden van het kapittel der Kathedraal van Dyon hebben het eerst op de lijst geteekend.

Op de eerste lijst, medegedeeld door het dagblad *la Bretagne*, merkt men den naam op van den heer Cuverville, afgevaardigde bij het Wetgevend Ligchaam.

— Door Mgr. den bisschop van Soissons is een Herderlijken brief uitgevaardigd, voorschrijvende openbare gebeden en eene inzameling voor de Hoog-Eerwaarde Aartsbisschop van Freiburg en de leden zijner geestelijkheid, die de slagtoffers zijn geworden van hun geloof en hunne trouw, door de vervolgingen die in het Groothertogdom Baden tegen de Kerk worden aangerigt.

In dat stuk wordt door Mgr. van Soissons gewezen op den buitengewonen toestand, waarin thans de Kerk in Zwitserland verkeert. Ten allen tijde is de Kerk gewoon vervolgd en belaagd te worden op alle hare wegen, en gelijk Jezus Christus zelven staat zij bloot aan de tegenkantingen, de wederspraak en de woede harer vijanden. Maar wat tegenwoordig in het eertijds zoo Katholieke Duitschland voorvalt heeft een geheel ander aanzien. Daar wordt de Kerk niet slechts in haar rustigen en altoos overwinnenden loop belemmerd, of in hare prediking het stilzwijgen opgelegd, of in hare zedeleer aangetast en tegengesproken, maar zij wordt bestreden in haar geloof en aangevallen in hare zamenstelling zelve, in hare onverkreenbare regten, in alles wat tot haar innigst wezen behoort, en wat een der hoofdverschillen uitmaakt tusschen haar en de leerstellingen der Protestanten. Het burgerlijk gezag staat op tegen het gezag door Jezus Christus zelven op aarde gebragt en door zijne Apostelen aan de bisschoppen overgeleverd, en het tracht geestelijken en leeken te dwingen om aan hun herder ongehoorzaam te worden en te luisteren naar de bevelen van een burgerlijken kommissaris.

»Vergeten wij nooit — dus drukt zich de Bisschop onder anderen uit — dat hij die de Katholieke Kerk, waartoe wij het geluk hebben te behooren, in hare grondslagen aantast, te gelijkertijd de basis der geheele maatschappelijke orde doet schudden. De regten en de regelen der geestelijke magt staan in naauwer verband dan men wel vermoedt met de regten en regelen van het tijdelijk gezag. Die de Kerk onderneemt eindigt met den Staat omver te werpen en ook omgekeerd. In dit opzigt hebben alle katholieke landen, heden ten dage meer dan ooit belang er bij hebben om elkander te helpen, wanneer het geloof wordt bedreigd. Want zoodra het ergens elders gelukt mag zijn de eeuwige en onveranderlijke grondbeginselen der Kerk op wat wijze ook aan het wankelen te brengen, zal het niet lang uitblijven of men zal ook in naburige Staten hetzelfde beproeven en de rust der Kerk verstoren. De vijanden der Katholieke Godsdienst hebben hunne bondgenooten in het leger der vijanden van den Staat. Beider beginselen komen voort uit dezelfde bron en beogen hetzelfde doel. Hij, die aan het hoofd eener regering staat, begaat door aan de Kerk den oorlog te verklaren, eene misdaad en eene onvoorzigtigheid: eene misdaad omdat men zich verzet tegen de moeder van wie men zijn bestaan ontvangen heeft, en eene onvoorzigtigheid, omdat men al de slechtste hartstogten tegen zich zelven oproept.

De graaf de Montalembert schrijft het volgende aan de redaktie van den *Ami de la Religion*:

»Bij het toezenden mijner bijdrage ten behoeve van de vervolgde geestelijkheid in het groothertogdom Baden, voor welke gij eene inschrijving geopend hebt, kan ik niet nalaten u geluk te wenschen met eene zoo goede gedachte.

»Deze inschrijving biedt den Franschen Katholieken het eenvoudigst middel aan om hunne eerbiedige bewondering te betuigen aan den edelen grijzaart, die op dit oogenblik zijne bekleeding van den Aartsbisschoppelijken Stoel van Freiburg onsterfelijk maa't, alsmede aan de onversaagde priesters, die de verwachting des vijands te leur stellende, een zoo groot voorbeeld geven van gehoorzaamheid en trouw aan hun Bisschop. Hoe gering het cijfer onzer bijdragen ook wezen moge, het zal tot een nieuw onderpand strekken dier broederschap der katholieke volken, die door de gebeurtenissen en instellingen onzer dagen verjongd, aan de belijders des geloofs ten allen tijde en in alle landen, eene standvastigheid en een moed inboezemt die hier beneden door niets geëvenaard of overwonnen wordt. Sedert 1814 heeft de Kerk in Frankrijk niets moeten verduren, dat zelfs in de verte eenige overeenkomst had met de houding, die thans het bewind van Baden aanneemt; en toch ook wij hebben onze worstelingen gehad, en wij weten bij ondervinding wat kracht en wat vertroosting er gelegen is in de deelneming uit den vreemde.

»Nooit is die deelneming meer verdiend en meer op hare plaats dan in de tegenwoordige omstandigheden. Elders heeft men gestreden voor een partieel regt, voor eene speciale vrijheid, voor een deel der waarheid, maar hier staat het geheel regt der Kerk op het spel. De bisschoppen en de geestelijkheid van den Boven-Rijn strijden voor de handhaving van het geheel der kerkelijke wetten tegen een gezag, dat er onverholen naar grijpt om de zielen voortaan te laten besturen door de handen van leeken.

»Laat ons dan de broederhand reiken aan die Duitsche priesters, welke men in de gevangenis werpt en beboet, omdat zij meer gelooven aan de onfeilbaarheid der Kerk dan aan die der bureaukratie, en die, lijdende voor het regt, eene zoo schoone en zoo geheel onverwachte bladzijde voegen bij de geschiedenis van het Katholicismus in hun vaderland. Brengen wij bovenal de schatting van onzen eerbied aan dien 80jarigen priester, die de laatste dagen van zijn edel leven toewijdt aan de verdediging der vrijheid van de Kerk en die met vertrouwen zich beroept op het gezag van den Heiligen Stoel, op het geloof en het geweten der geheele Christenheid.

»Dat vertrouwen zal niet teleurgesteld worden. Die grootmoedige belijders moeten wel sterk zijn tegen de vervolging, want nooit hebben zij de vervolging tegen anderen uitgelokt of goedgekeurd. Met gerustheid kunnen zij den uitslag der worsteling afwachten. Deze eeuw heeft nog geen aanval op de heilige zwakheid der Kerk gezien, die niet is uitgeloopen met den vijand in verwarring te brengen, en die niet eindelijk verkeerd is in een triomf voor de waarheid.

»Zoo is het geweest voor nu vijftien jaren in Pruissen, en onlangs nog in Engeland en Holland. En vroeg of laat zal het ook zoo worden in Baden, en overal waar de Staat de handen uitslaat naar de regten van God, doch waar de Kerk kan strijden tegen de blindheid harer tegenstanders, door bij het onafmatbaar geduld, 't welk de eeuwige beloften inboezemen, het geducht wapen te voegen der moderne publiciteit."

MADRID, 30 Nov. De regering heeft een wetsontwerp ingediend, dat ten strekking heeft het konsolideren der vlottende schuld door de schepping van 3 pCt. schuldbewijzen, in afwachting van de eerstvolgende openbare inschrijving.

In eene regerings nota straalt de bedoeling door, om tot de hervorming van de douane, en tot opheffing der regten op zout en tabak over te gaan.

De regering heeft magtiging gevraagd tot heffing van 3/12 gedeelten der belastingen.

— Men schrijft uit Lissabon dd. 27 November: De begrafenis plegtigheden der overledene koningin van Portugal hebben den 19 November plaats gehad en zijn door niets gestoord. Men heeft hare nagedachtenis verschuldigde eer bewezen en talrijke deputatien hebben den regent brieven van rouwbeklag gezonden. Het regentschap des Konings is over 't algemeen vrij goed opgenomen, en men koestert de hoop dat de rust niet verstoord zal worden. De tijding dat er een opstand zou zijn uitgebroken is geheel buiten de waarheid. Te Oporto heeft er geen wanorde plaats gehad.

Men verwacht dat de regent aan de cortes, die binnen ...tig dagen na den dood der koningin moeten bijeenkomen, het voorstel zal doen om den tijd der minderjarigheid van zijn zoon te verkorten.

ENGELAND.

LONDEN, 5 December. De Protestanten hebben voorzeker wel het oogenblik uitgekozen om zich te beklagen

der de vervolgingen, die zij van de katholieke gouvernementen hebben te lijden. Lord Shaftesbury is daarom van oordeel geweest dat de gelegenheid thans zeer gunstig was, om te Londen de leden en de vrienden van het *Evangelisch verbond* zamen te roepen, ten einde een adres op te stellen aan de Koningin, bescherming vragende voor Engelsche onderdanen, die in den vreemde reizen of er wonen. De vergadering heeft een soort van heftigheid ten toon gespreid, en de gehoudene redevoeringen leveren het bewijs, dat de leden van dit verbond weinig hun voordeel gedaan hebben met de les, hun onlangs door Lord Clarendon gegeven.

Lord Shaftesbury, heeft als voorzitter der vergadering vooral geprotesteerd tegen de wetten van Portugal, Spanje en Toskane, die den protestantschen ijver in den weg staan of in toom houden. De edele graaf is van gedachte dat Engelsche onderdanen boven de wetten der katholieke Staten staan, en ze alleen mogen gehoorzamen als zij gewijzigd zijn in den zin van het *Evangelisch Verbond*, gelijk die in de memorie aan de Koningin is opgegeven.

Sir C. E. Eardley, een der helden van deze vereeniging, heeft de beweegredenen, die de vergadering dreef, uiteengezet. Vervolgens heeft de redenaar het konflikt in het groothertogdom Baden besproken en zijne hoorders trachten wijs te maken dat de Katholieke Kerk in openlijken opstand was tegen het wettig wereldlijk gezag. De hoorders, die niet geziud waren hem blindweg op zijn woord te gelooven, werden verwezen naar een artikel van de *Times*, 't welk juist dien dag was verschenen en waarin beweerd werd, dat Rome overal en altijd op veroveringen uit was en zonder ophouden konflikten deed ontstaan ter grootte van zijn despotismus. Voor zeker soort van Engelsche Protestanten is de verdrukking, waaronder in dit oogenblik de Kerk van Freiburg zucht, een nieuw voorbeeld van *pauselijke aanmatiging!* De *Times* heeft het gezegd, en de leden van het *Evangelische verbond* kraaijen het overal uit. Zoo is het gesteld met hun goede trouw en zoo opregt is hunne liefde voor de godsdienstvrijheid, die slechts een protestantsche is.

Lord Clarendon, wij twijfelen er niet aan, zal die geloofsverkondigers op de plaats weten te zetten die hun waan en de staat hunner geestvermogens verdient. De edele lord, die de theoriën van lord Palmerston verworpen heeft, zal aan deze oproerstokers, die zich zoo godsdienstig voordoen, weten te antwoorden, dat het beste middel om een geduchte denkbeeld van de Engelsche wetten te geven bestaat in het eerbiedigen der wetten van andere natiën.

Sir C. Eardley heeft over den toestand van Italië gesproken met dezelfde protestantsch-fanatieke waarheidsliefde, als hij over het groothertogdom Baden heeft gedaan. Hij verzekerde zijner hoorders dat hij door een der oud-ministers van Pius IX zelven, den graaf Mamiani op de hoogte was gebragt. Een heerlijk getuigenis van niet minder gewigt dan het geschrift in den *Times*.

Voor dat de vergadering uiteen ging, had zij het geluk te vernemen, dat het *Evangelisch Verbond* er aan dacht om de echtgenooten Madiai zalig te verklaren, wijl het de naam dier beruchte lieden uitsprak, met het voorafgaande epitheton *welgelukzalig* (the blessed). De *Morning Chronicle* maakt hierbij de opmerking dat het *Evangelisch Verbond* hier een roof pleegt aan de gebruiken der Roomsche Kerk. Zulks is waar, doch met dit onderscheid dat de Kerk alleen de dooden zalig spreekt, terwijl het *Evangelisch Verbond* daarentegen ook de levenden zalig verklaart. Doch men moet zulks niet kwalijk nemen. Het maakt de heidenen en de kroeghouders van Florence diepen indruk, die van zelf vooruit ter vergelding. De Heidenen der oude wereld deden het immers ook!

— De zitting van het Engelsche parlement is tot op den derden Januarij uitgesteld, gelijk gemeld is; doch men heeft niet gemeld dat de kerkelijke vergadering, bekend onder den naam van konvokatie, tot op den 4den Januarij is geprorogeerd. Het laatste mandement van den Aartsbisschop van Kantelberg was gerigt tegen het weder opvatten van diskussien in deze vergadering, voor welke talrijke geestelijken zich verklaard hebben. De argumenten evenwel, die de prelaat tegen de konvokatie heeft aangediend, hebben niemand overtuigd, en zijne tegenstanders, sterk in hunne regt op den grond dien zij het vorige jaar herowerd hebben, hebben besloten hun parlement te doen herleven.

Van beide kanten bereidt men zich voor tot een worsteling. De Aartsbisschop van Kantelberg heeft plan de zitting te sluiten op den eigen dag harer opening. Men zou zich enkel vereenigen om te voldoen aan den vorm en uit eerbied voor de traditiën, even gelijk zulks altijd geschied is, sedert het overlijden der konvokatie. De kampvechters voor het kerkelijk Parlement zetten zich schrap om de belangen hunner Kerk te behandelen, ze ter overweging te nemen en verlangens te ontboezemen, met het doel om deze tot wetten te verheffen. Dit konflikt kan het een en ander opleveren, dat niet ontbloot zal zijn van belang.

— De Protestanten in Engeland blijven nog altijd de stille hoop koesteren dat de opstand in China een protestantsch karakter heeft, namelijk, dat de opstandelingen tot het Protestantismus bekeerde Chinezen zijn, die hunne nieuwe begrippen, welke in aard en strekking revolutionnair zijn, thans op het voetspoor van Europa terstond in praktijk brengen. Ofschoon hunne hoop wel wat verflaauwd is, meenen zij echter, dat de verwarring die dan toch altijd in China heerscht, eene geschikte gelegenheid opent, om het Protestantismus in China binnen te smokkelen en te vestigen. Te dien einde zamelen zij geld op en rigten zij nieuwe zendelingen af. Doch zij zullen niet beginnen met de Chinezen, de eenige kenbron der protestantsche godsdienst, den Bijbel in handen spelen, maar zij laten eene chinesche vertaling volvoeren van Bunjans *Pelgrimsreize*. Men verwacht dat de bonte voorstellingen van Bunjan grooter effekt op de bewoners van het Hemelsche Rijk zullen maken, dan de voor ongeoefenden zoo onverstaanbare en voor allerlei uitlegging vatbare bijbelteksten.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 6 Dec. Van Eisenach schrijft men, dat de kerkelijke quæstie zich ook tot ons hertogdom schijnt uit te breiden. Namelijk, de Bisschop van Fulda, wien het geestelijk bestuur over de katholieke bevolking van het groothertogdom toekomt, heeft geweigerd, de door het ministerie benoemde kommissie te erkennen, en den nieuwen katholieke pastoor de deelneming er aan verboden. Ten gevolge van dit verbod heeft de regering zich genoopt gezien een burgerambtenaar aan die kommissie toe te voegen, waartegen de Bisschop zich verzet, en de bevoegdheid dier kommissie om in geestelijke zaken te beslissen ontkent.

— Freiburg, 29 Nov. Naar thans der verschillende verslagen van de respektieve kapittels ontvangen, is de Herderlijke brief van den Aartsbisschop, op zeer weinige uitzonderingen na, algemeen afgekondigd geworden. De kanonieke gehoorzaamheid en trouwheid aan den gedanen eed zijn alzoo sterker geweest dan de vrees voor gevangenis, geldboete en schorsing van traktement. Enkele geestelijken die der rationale Josephische school, moeten verklaard hebben, dat zij geene bevelen van den Aartsbisschop zullen volvoeren dan na alvorens door de heeren Burgers onderteekening bekrachtigd te zijn; gelijk men zegt zijn deze door den Aartsbisschop van hun ambt ontzet. — De Opperambtman von Chrismar, van het landambt van Freiburg, heeft eenige geestelijken van zijn kanton bezocht onder voorwendsel dat de kardinaal von Schwarzenberg elk oogenblik verwacht werd om den Aartsbisschop tot zijn pligt te brengen, gelukkig, doch vruchteloos, hen tot andere gedachten te brengen. De Pastoor van Kirchgarten gaf bij die gelegenheid den Opperambtman te kennen, dat mogt de kerk vol soldaten, gendarmen en policieagenten zijn, hij evenwel den Herderlijken brief zou afkondigen.

— Munchen, 18 Nov. De hier bestaande *Katholieke Vereeniging*, heeft in hare vergadering van gisteren een adres aan den Hw. Aartsbisschop van Freiburg gerigt; aanstaande Zondag zal een plegtige Mis gevierd worden tot het afsmeeken der *verlossing van de H. Kerk uit hare verdrukking*.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 December.

BEVALLEN (4 Dec.): J. G. Keyser, geb. Rudolph, D. — (5 Dec.): C. M. F. Bruijn, geb. Maldauer, D.

OVERLEDEN (1 Dec.): J. Toens, 54 J.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 7 Dec. Tarwe, onveranderd; 133 ℔ Kuban ka *f* 453.

Rogge bij partij iets lager; 120 ℔ n. Petersb. *f* 310; 119 ℔ dito *f* 306; 118 ℔ dito *f* 302.

Gerst, haver en boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie dadelijk 72½; *Raapolie* op 6/w. *f* 39½, Vliegend *f* 38; 1° Mei ek. *f* 39¼, ½; Sept. *f* 38; Oct. *f* 38; Nov. en Dec. *f* 38, ½; *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38; Vliegend *f* 37.

ROTTERDAM, 6 Dec. Tarwe. 133/2 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 500; 139/2 ℔ Mecklenburger *f* 485. Rogge. 143/2 ℔ Bupatoria *f* 314, 315.

ANTWERPEN, 6 Dec. *Koffij*. Heden is de verkoop vermeld geworden van 1132 balen Brazilien eenige honderd balen St. Domingo tot vaste prijzen.

Suiker. *Ruwe*. Van Havana zijn 400 kisten afgedaan.

Granen. In Tarwe en Rogge met vaste prijzen.

LONDEN, 5 Dec. *Thee*. Ordinaire Congo is wederom ¼ d. hooger en met 1 s. 3¼ d. a 1 s. 3½ d. betaald. In andere soorten heeft een vrij goede omgang plaats gehad, tot vorige prijzen met gunstige opinie.

Koffij. Met weinig zaken in Native Ceylon tot 47 a 47 s. 6 d. ferm gehouden. Plantage tot volle prijzen gevraagd.

Suiker. *Ruwe*. Zonder belangrijken omzet in vreemde soorten met vaste prijzen. *Geraffineerd*. Staande prijzen met weinig afzet.

Rijst. Oostindische soorten worden op volle prijzen gehouden, zonder afnemers.

Talk. Kalme prijzen. Petersburger 57 s. voor dadelijk.

Graanmarkt. Tarwe. Vreemde, soorten tot 4 s. verlaging met meerdere vraag. Garst 1 a 2 s. lager afgegeven.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			6 DEC. 4½ u. gebl.	7 DEC.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. a 2½ pCt.			61	$61\frac{5}{16}$	a	61¼	$61\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	•	73¾	73⅝	•		
Dito Dito	4	•	93	92⅞	•	93¼	92⅞
O. I. Leening 1844	4	•	92¼		•		
Amortis. Syndic.	3½	•			•		
Handel-Maatschappij	4½	•			•		
Aand. Rijn-Spoorweg	•	•			•		
Aand. Holl. S. M.	•				•		
Obligatien	•	•			•		
BELGIE, Obligatien 1844	•	•			•		
Cert. bij de Belg. Bank	2½	•			•		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	•	•	$50\frac{5}{16}$	$50\frac{3}{16}$	•		
FRANKRIJK, Obligatien	3	•			•		
SPANJE Nieuwe	1	•	$21\frac{13}{16}$	21⅝	•	21¾	
Dito	3	•	45¾		•		
Dito Binnenl. à 6/m.	•	•	41½	$41\frac{7}{16}$	•	41⅝	$41\frac{7}{16}$
Coup. Bewijzen			$5\frac{7}{16}$	5⅜	•		
Amortisable Schuld		•	4¼	4⅜	•		
PORTUGAL te Londen	5	•	37	$36\frac{1}{16}$	•	37⅛	$36\frac{13}{16}$
Dito uitgestelde		•			•		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	•	104	102⅝	•		
Dito dito 1828 en 1829	•	•	102⅝		•		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	•	•	94½		•		
Dito	4½	•	94¼	94¾	•		
Dito bij *Hope*	4	•		88¼	•		
Dito bij *Stieglitz en C°*.	•	•			•		
Dito bij id. 5de Serie	4	•			•		
Cert. te Hamburg	5	•			•		
Inschrijving in Assignat.	6	•	68⅛		•		
Cert. van dito	[illegible]	•	68¼	68⅜	•		
POLEN, Certifikaten	4	•			•		
Dito Aand. à fl. 500					•		
Dito met Lot. à 300					•		
AMERIKA, Bank-Actiën					•		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					•		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.		76⅜	$76\frac{1}{16}$	•	76¼	
Dito 1852	•	•		$39\frac{11}{16}$	•		
Dito 1843	2½	•	$39\frac{5}{16}$		•		
Dito 1851	2½	•	$39\frac{5}{16}$	$39\frac{7}{16}$	•		
Dito 1849	5	•	91	90⅝	•		
Ween. Bank bij *Gallen C°*.	•	•			•		
Dito	4	•			•		
Letter B	5	•	91	90¾	•		
Aand. met Loting fl. 500	•	*f*			•		
Nieuwe dito	• 250	•			•		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouquer* 5 pCt.					•		
BRAZILIE te Londen 1844	5		95		•		
Dito Leening 1843	5				•		
PERUAANSCHE	4½		68½	68½	•	68½	
Mexico Nieuwe	3		[illegible]	$23\frac{1}{16}$	•		
VENEZUELA à 100	3½		[illegible]		•		
GRENADA à 100	2	•	$21\frac{1}{16}$	20⅞	•	$21\frac{1}{16}$	
Dito Uitgestelde			8½	8⅝	•	8¾	
ECUADOR à 100		•	[illegible]		•		
Wissel onbepaalde	[illegible]						

De markt heeft zich heden over het geheel op haar verhoogd standpunt van gisteren niet kunnen souteneren; en evenwel was de handel in geene der genoteerde fondsen van meldenswaardig belang; alleenlijk eenige kleine verkooporders, welke in de voornaamste binnenl. en buitenl. effekten geëffektueerd werden, drukken de prijzen algemeen.

Koers van het Geld. Beleening 3½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55½	Livorno	2/m.	*f* 38½
»	zigt	» 56	Napels		» [illegible]
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg	»	» 1.86
»	1/m.	» 55¾	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 24½	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 24½	Frankfort	»	» 98½
Seville	»	» 220	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 240		zigt	» $35\frac{1}{16}$
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,52½
Porto	»	» 40½		zigt	» [illegible]
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 53¼; 1840, 1842 4½ pc. 96; 1852, —; Spanje 1—3 pc. $21\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. 42½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80½.

PARIJS, 5 Dec. Fransche 3 pc. 74,80; id. 4½ pc. 100,50; Bank-Aktien 2890,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. 95½; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —; Spanje 1 pc. 22; Buitenl. 3 pc. 46; Binnenl. 3 pc. 42½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 99,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. —; Rusland 4½ pc. —; Metall. 5 pc. —.

LONDEN, 6 Dec. Cons. kont. 96⅜ a —; op tijd 96⅜ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 93 a 95; Den. 3 pc. 81 a 82; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5 a 5½; Gren. 19½ a 20½; Uitgest. 8½ a —; Mexiko Nieuwe 25 a 25½; Peru 4½ pc. N. 72 a —; Uitgest. 50 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 111 a 112; (N.) 4½ pc. 98 a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. — a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a 22½; 3 pc. 46½ a 46½; Coup. cert. 5½ a 5½; Passive 4½ a 5; Holl. 2½ pc. 63½ a 64½; id. 4 pc. 95½ a 95½; Venez. 37 a 38; Diff. 13 a 14; Wissel op Amst. *f* — 3/m. —; Grieken 1824 — a —.

BERLIJN, 5 Dec. Pruissen 3½ pc. 91½; Loten —; Russ.

land Stiegl. 4 pc. 93¾; Pools. 4 pc. 85⅝; Loten fl. 500 88¼; Oost. Met. 5 pc. 81⅜; Amsterdam zigt 142⅝; id. 2/m. 141⅝.

HAMBURG, 5 Dec. Rusl. Cert. 100¼; Den. 3 pc. 79; 5 pc. 96¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 91; Spanje 1—3 pc. 20¼; Binnenl. 3 pCt. 38⅜; Mexiko 18¼.

FRANKFORT, 5 Dec. Met. 5 pc. 79⅜; A 5 pc. 79⅞; 1852 5 pc. 79⅞; 2½ pc. 41¼; Bank-Aktien 1360; Badensche Loten fl. 50, 69½; id. fl. 35, 39⅞; Darmst. Loten fl. 50 103; id. fl. 25 31½; Nassausche fl. 25, 29; Sardinische 41; Holl. 2½ pc. 61, id. 4 pc. 92¼; Spanje 1—3 pc. 21⅜; Binnenl. 41⅜.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 25,35	a —	Pruissische	f 34⅝	a —
Napelsche	—,—	,, —	Spaansche	—,—	,, —
Div. in £St.	11,57½	,, —	Hamb. Russ.	37	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in Z. R.	36⅛	,, —
Fransche	55⅜	,, —	,, Pap. ,,	—	,, —
Belgische	55¼	,, —	Pools. in Fl.	27⅝	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	à	9,80
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,65	»	11,75
» Pistolen	» 9,60	»	9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,35	»	9,45

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9½ à 10 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	f —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,20	»	104,70

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1853.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	55,634	f 52,125,65	f 9,004,01	f 61,129,66
Februarij	51,136	» 47,883,10	» 16,348,38½	» 64,231,48½
Maart	64,298	» 60,467,10	» 18,185,27	» 78,652,37½
April	67,358	» 64,951,40	» 13,388,25½	» 78,339,65½
Mei	98,440	» 89,861,50	» 14,533,52½	» 104,395,02½
Junij	96,898	» 90,837,55	» 43,738,52½	» 104,576,07½
Julij	110,635	» 106,813,15	» 13,968,22½	» 120,781,37
Augustus	109,645	» 105,119,95	» 15,039,26	» 132,159,21
September	84,725	» 85,570,80	» 13,267,90	» 98,838,70
Oktober	69,975	» 65,029,70	» 12,366,14½	» 77,395,84½
November	65,879	» 62,562,40	» 13,478,76½	» 76,041,16½
Totaal	874,623	f 834,222,30	f 153,318,26½	f 987,540,56½

NEDERL. RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1853.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Mei	40,906	f 49,029,72½	f 11,497,36	f 60,527,08
Junij	40,629	» 54,321,37½	» 11,410,84	» 65,732,21
Julij	58,159	» 79,011,—	» 12,655,16	» 91,666,16½
Augustus	56,584	» 77,582,75	» 12,855,50	» 90,438,25½
September	52,905	» 69,349,15	» 12,657,21	» 82,006,36
Oktober	30,846	» 39,573,77½	» 12,524,63	» 52,098,40½
November	27,559	» 34,365,90	» 13,330,14	» 47,696, 4
Totaal	307,588	f 403,233,67½	f 86,930,84	f 490,164,51½

SCHEEPSTIJDINGEN.

NORDEN 3 December. De schepen Frau Trientje, kapt. Juist, van Amsterdam naar Bremen, Junge Johann, kapt. Janssen, van dito naar Harburg. Wierdina Fokkelina, kapt. de Groot, van Grossensiel naar Rotterdam en Christina Wobbegina, kapt. van der Werff, van Kampen naar Holstein, zijn wegens ijsgang te Nieuwharlingerzijl binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 6 Dec. M. Wildeboer, Maria, Bordeaux.

UITGEZEILD:

HELVOET, 5 Dec. A. Glazener Jr., Admiraal Kinsbergen Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 December in lading naar:

Manheim A. Bauduin, Urania.

Ludwighaven, Manheim & Heilbron J. B. Banlein, Delphin.

Rijnhoogte ARNHEM 6 Dec. 0 el 52 duim. KEULEN 5 „ 3 vt. 9 „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 5 December, in het O. Z. Heeren Logement

1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, BB 7 f 25900, f 2200, A. Langerhuizen.
2. Een Huis, Tuin en Erf, Keizersgracht, KK 342; f 26400, f 2200, H. C. Smit.
3. Een dito, Heerengracht, JJ 397; f 28100, f 6000, B. Langerhuizen.
4. Een Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, LL 178; f 8250, f 25, J. Minde.
5. De Heeren-Hofstede Boschlust, in de Sloter-dijker Meer, groot B. 11.2252; f 6500 ... f 10000, f 50
6. Zes Kampen Wei- en Hooiland, als voren, groot b. 10.4230; f 4500. Opgehouden.
7. Een Huis, Stalling, Tuin en Erve, als voren; f 2500, f 500, Opgehouden.
8. Een Huis, Achterhuis en Erve, Geldersche Kade, N 125; f 8050, f 100, L. de Bull.
9. Een Huis en Erve, Nieuwe Leliestraat, MM 464; f 2825, D. de Vriend.
10. Een dito, N. Z. Achterburgwal, G 297; f 1400, Opgehouden.
11. Een dito, als voren, G 298; f 1600, Opgehouden.
13. Een dito, Foeliestraat, U 273; f 1675, f 5, R. W. Hartgerink.
14. Een dito, Oude Kapelsteeg, M 272; f 3575, f 25, Opgehouden.
15. Een Pakhuis en Erf, *Riga*, Brouwersgracht, UU 751 en 752; f 1550, f 50, Opgehouden.
16. Een Huis en Erve, Prinsengracht, GG 575; f 1100, f 8, J. F. Schutte.
17. Een dito, Pijpenmarkt, in de Melkmeisjessteeg, E 466; f 305, f 25, P. Subiese.
18. Een Koetshuis, Stalling en Erf, Nieuwstraat, H 474; f 3950, Opgehouden.
19. Een Huis en Erve, Hartenstraat, LL 197; f 3375, R. W. Hartgerink.
20. Een dito, Langestraat, SS 155; f 500, f 5, N. Smit.
21. Een dito, aan de Overtoomsche Vaart, Gemeente Nieuwer-Amstel, J 12; f 400, f 45, L. Hartgerink, R. Wz.
22. Een dito, als voren, J 39; f 210, H. F. Straatman.
23. Een dito, als voren, J 40; f 180, f 12, J. F. Schutte.
24. Een dito, als voren, J 41; f 220, f 4, Denzelfden.

N° 12 is niet geveild.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.